

Finansdepartementet
Skatte- och tullavdelningen
Via e-post
Fi.remissvar@regeringskansliet.se

Stockholm
2021-03-26

Ert dnr
2020/04365

Vårt dnr
2020/220

Remiss av betänkandet – det skatterättsliga företrädaransvaret, en översyn (SOU 2020:60)

Näringslivets Regelrådet NNR har fått det aktuella ärendet på remiss och vi önskar att framföra följande synpunkter.

Frågan om s.k. företrädaransvar har länge varit föremål för diskussion och föremål för tidigare översyner med olika utredningar. Relativt stark kritik har framförts från näringslivet och den akademiska världen under lång tid. Själva tyngdpunkten i kritiken får anses grunda sig i att tillämpningen av reglerna har inneburit ett närmast strikt ansvar och vidare att någon bedömning av de subjektiva rekvisiten (grov oaktsamhet) i det enskilda fallet inte sker eller att det görs alltför schablonmässigt. Risker med regelverket är det i förlängningen kan medföra att livsdugliga företag i onödan försätts i konkurs. Därtill finns en indirekt effekt som påverkar möjligheterna att rekrytera externa styrelseledamöter till främst små företag med tanke på riskerna att drabbas av företrädaransvar om företaget hamnar i ekonomiska svårigheter.

NNR finner som en principiell utgångspunkt att även skattelagstiftningen måste beakta att det finns risker i all näringsverksamhet och det är naturligt att vissa företag går i konkurs eller drabbas av ekonomiska svårigheter. Av detta följer att företrädaransvar får anses vara en form av anomali i förhållande till att det även finns ansvarsregler inom associations- och insolvensrätten. Det fiskala intresset i att bevaka statens skattefordringar måste kunna balanseras mot andra intressen kopplat till företag/företagande i form av de värden som växande företag skapar för samhället. Riskpremien är således för staten med nuvarande regler betydligt lägre än för andra fordringsägare, vilket får anses vara lite unikt i en internationell kontext. Fler växande företag är i grunden den skattebas som borde stå i fokus för att även kunna få till en utveckling av det allmänna och hanteringen av konkurser med eventuella brottsligt uppsåt bör hanteras i särskild ordning.

NNR noterar att lagstiftningen vid två tillfällen har varit föremål för politiska tillkännagivanden i riksdagen med majoriteter som krävt att regeringen ska presentera förändringar i nuvarande regelverk beträffande företrädaransvar.

I det aktuella betänkandet presenteras i grunden tre ändringar i förhållande till nuvarande regler som berör följande områden. De subjektiva rekvisiten kompletteras med en föreskrift om vad som särskilt ska beaktas vid bedömningen av om företrädaren varit grovt oaktsam. Att regeln om befrielse från betalningsskyldigheten får en ny utformning med ett delvis utökat tillämpningsområde. Vidare att en företrädare efter ansökan i de fall inte särskilda skäl talar emot det kunna beviljas ett rådrum på två månader när företrädaren inte riskerar personligt betalningsansvar.

NNR noterar det särskilda yttrande som avlämnats av experterna Katarina Bertels, Mats Brockert och Patrick Krassen i vilket högst relevanta synpunkter kopplat till de presenterade förslagen framförs. Med tanke på de beställningar majoriteten i riksdagen uttryckt hade det varit välkommet med mer långtgående förändringar i nuvarande regelverk. Vidare måste dessa regler, som lyfts i det särskilda yttranden, ses i en vidare legal kontext och analyseras i ett bredare rättsligt perspektiv för att kunna komma till rätta med grundproblemet som närmast kan beskrivas som brist på proportionalitet i regelverket.

NNR finner att det i flertalet fall är komplexa skatterättsliga frågor som berörs. Vi önskar mot denna bakgrund för mer detaljerade synpunkter kopplat till förslagen om subjektiva rekvisit, rådrumsregeln med mera hänvisa till det yttrande som Näringslivets Skattedelegation (NSD) avlämnat i ärendet och det är synpunkter som NNR fullt ut delar. Vi betraktar förslagen som ett steg i rätt riktning, men förslagen om de subjektiva rekvisiten går inte tillräckligt långt. Den kritik som finns mot systemet med företrädaransvar måste tas på allvar och vidare insatser måste enligt NNR vidtas för att skapa den legitimitet som idag knappast finns för reglerna kopplat till företrädaransvar.

Med hänsyn till den skarpa kritik som finns mot regelverket med företrädaransvar bör regeringen i kommande proposition tydligt redovisa hur förändringarna ska följas upp och när. NNR menar att en utvärdering bör ske inom en frist på typ tre år för att visa på om förändringarna fått önskad effekt eller inte. För detta ändamål kan det redan vid införandet vara skäl att ge kompletterande uppdrag till Domstolsverket och Skatteverket. Det är alltid lättare att få till en objektiv utvärdering om det finns information om ett antal centrala frågeställningar och att det redan på förhand är känt vilka dessa ska vara.

Näringslivets Regelnämnd NNR

Tomas Lööv